

תכנית ללימודי תואר שני בתרפיה במוזיקה (מתשע"ב)

1. 47-509 - מסלול קליני ללא תזה – 30 נ"ז
2. 47-510 - מסלול קליני ללא תזה – 13 נ"ז
3. 47-511 - מסלול קליני ללא תזה – 7 נ"ז
4. 47-409 - מסלול מחקרי עם תזה – 14 נ"ז

עודכן בנובמבר 2010

G. דפי מידע לתשע"ב

המוזיקה היא חלק בלתי נפרד מהעולם שבו אנו חיים. עולם של קולות וצלילים שבהרכבם המגוון נותנים לנו אינפורמציה לא רק על הסביבה שבה אנו חיים אלא גם על עצמנו: על סגנון החיים שלנו, דפוסי ההתנהגות שלנו, קווי אישיותנו.

בתרפיה במוזיקה משתמשים במוזיקה חיה ומוקלטת על מנת להגיע לשינויים בעולמו הפנימי והבין-אישי של המטופל. המוזיקה נתפסת כראי לרבדים השונים, המודעים והלא-מודעים, במבנה הנפשי.

עולם התרפיה במוזיקה מורכב ממטפל, מטופל ומוזיקה. המוזיקה כוללת שימוש באלמנטים מוזיקליים, כלי מוזיקה וחומרים מוזיקליים. המטפל והמטופל משתמשים בחוויות המוזיקליות ובקשר הבין-אישי שמתפתח ביניהם ככוחות דינמיים המביאים לידי שינויים. השינויים קשורים לאספקטים פיזיים, רגשיים, חברתיים ורוחניים. מטרת הטיפול במוזיקה היא לעזור למטופל לשמור על בריאותו הנפשית ולשפר אותה; להגשים את עצמו ולממש את הפוטנציאל הגלום בו דרך יצירת קשר עם היצירתיות הקיימת בו.

תרפיסטים במוזיקה עובדים עם מגוון רחב של אוכלוסיות: ילדים, מתבגרים ומבוגרים הסובלים מנכות ו/או הפרעות נפשיות, רגשיות והתנהגותיות; נשים בהריון עם סיכון גבוה, ילדים עם ליקויי למידה, ילדים, מתבגרים ומבוגרים המאושפזים בבתי חולים בשל מחלות וניתוחים, חולים פסיכיאטריים, חולים כרוניים, חולים גריאטריים וחולים סופניים, אסירים, נגמלים ואנשים "נורמליים" הנמצאים במשבר או רוצים לשפר ולהיטיב את איכות חייהם. הטיפול נעשים באופן אינדיבידואלי וקבוצתי, במגוון גדול של מקומות: ב"ח פסיכיאטריים,

מוסדות שיקומיים, מרכזי טיפול בילדים עם בעיות התפתחותיות ורגשיות; בתי חולים רגילים - מחלקות כירורגיות, ילדים, גריאטריות, אונקולוגיות - ילדים ומבוגרים; מוסדות גמילה מסמים, מרכזים קהילתיים לבריאות הנפש, מועדוני "אנוש" לפגועי נפש, מרכזי "מתיא" של משרד החינוך, בתי ספר של החינוך המיוחד ומרכזים לטיפול בילדים אוטיסטים. המטפל חייב להיות אדם מיומן ובעל ידע רחב במוזיקה ובפסיכולוגיה.

המגמה לתרפיה במוזיקה נוסדה בשנת 1982. מטרת המגמה להקנות לסטודנטים הבנה וידע בסיסיים בתרפיה במוזיקה, להכשיר תרפיסטים במוזיקה אשר יוכלו לעבוד במסגרות טיפוליות עם מגוון רחב של אוכלוסיות ולהכשיר חוקרים.

מסלול קליני – מסלול ב' ללא תזה

למסלול זה יש אוריינטציה קלינית והוא מקנה ידע בנושאי התרפיה במוזיקה בשדה הפסיכותרפיה, החינוך המיוחד והרפואה. במסלול קיים שילוב בין שתי הגישות העיקריות בתרפיה במוזיקה: המוזיקה כתרפיה - תפיסה המאמינה בפוטנציאל הטמון במוזיקה והמשתמשת בה ובמרכיביה כמרכיב עיקרי בטיפול; המוזיקה בתרפיה - תפיסה הרואה ומשתמשת במלל כמרכיב לא פחות חשוב מאשר המוזיקה בטיפול. תפיסה זו מדגישה שבנוסף לחוויה המוזיקלית עצמה, קיימת גם חווית האינטראקציה הבין-אישית, המהווה חלק אינטגרלי של הטיפול. המסלול קיים בשלושה היקפים: 30 נ"ז, 13 נ"ז ו-7 נ"ז.

1. המסלול הקליני – 30 נ"ז (47-509)

תכנית לימודים זו מיועדת לאנשים שיש להם תואר ראשון במוזיקה ופסיכולוגיה. הלימודים נמשכים שנתיים וכוללים 30 נקודות זכות (38 שעות שנתיות): לימודים אקדמיים (27 נקודות זכות) ועבודה מעשית של 900 שעות (3 נקודות זכות). הלימודים כוללים קורסים בתרפיה במוזיקה, בפסיכולוגיה ובנושאים רלוונטיים נוספים. נושאי הלימוד כוללים את ההיסטוריה הפילוסופיה והפרקטיקה של המקצוע לאור אוריינטציות טיפוליות, תיאורטיות ומחקריות הקיימות כיום בעולם.

הסטודנטים מתנסים בעבודה מעשית המתבצעת במגוון רחב של מקומות: מרכזים טיפוליים של משרד החינוך (מתי"אות), בתי ספר של החינוך המיוחד ומרכזים לטיפול בילדים אוטיסטים, בתי כלא, מרכזי שיקום וגמילה, מחלקות ובתי חולים פסיכיאטריים, בתי חולים רפואיים, מוסדות גריאטריים, הוספיס, מעונות לנשים מוכות, מועדוני "אנוש" לפגועי נפש ומרכזים קהילתיים לבריאות הנפש. במסגרת העבודה המעשית עורכים הסטודנטים הכרות עם מקום העבודה ועם אוכלוסיית המקום, צופים בטיפולים השונים ועובדים באופן פרטני וקבוצתי תחת הדרכה ופיקוח של תרפיסט במוזיקה ו/או פסיכולוג או עובד סוציאלי.

תנאי קבלה*

א. יתקבלו מועמדים בעלי תואר ראשון במוזיקה או מוזיקולוגיה (כתחום ראשי) ופסיכולוגיה (כתחום משני), בממוצע ציונים של 80% ומעלה.
כמו כן יתקבלו:

1. בוגרי האקדמיה למוזיקה בעלי תואר BMus ובוגרי מדרשה למוזיקה בעלי תואר BEd. אלה יידרשו לעשות השלמות בפסיכולוגיה**
2. בוגרי הפקולטה למדעי החברה (חינוך, קרימינולוגיה, סוציולוגיה ועבודה סוציאלית) או מדעי ההתנהגות (באוניברסיטת בן-גוריון ו/או באחת המכללות בארץ שקבלו הכרה והסמכה מהמועצה להשכלה גבוהה להענקת תואר ראשון □) בעלי רקע מוזיקלי, ללא לימודים אקדמיים במוזיקה. יידרשו בהשלמות** בשני התחומים: מוזיקה ופסיכולוגיה.

ב. ידע בנגינת פסנתר ברמה של חמש שנים ומעלה וידע בנגינה בכלי נוסף (נשיפה, הקשה, מיתר) ברמה של שלוש שנים לפחות.

ג. ראיון אישי (כולל נגינה) עם ועדת קבלה מקצועית. הראיון בודק התאמה אישיותית למקצוע ויכולת ביצועית בנגינה ובאלתור בפסנתר ובכלי נוסף. דפי מידע על הראיון נמצאים במזכירות המחלקה למוזיקה.

**השלמות

*על המועמד לסיים את כל ההשלמות הנ"ל לפני הגשת מועמדות לתכנית התרפיה במוזיקה.

מוזיקה (א)

- 1 פתוח שמיעה 1 - 47-102 - 1 נ"ז
- 2 מבוא לתרבויות המוזיקליות בעולם - 47-107 - 1 נ"ז
- 3 תולדות המוזיקה המערבית 1+2 - 47-144+47-132 - 4 נ"ז
- 4 הרמוניה ליד המקלדת - 47-135 - 0.5 נ"ז
- 5 תורת המוזיקה (הרמוניה) (או בחינת פטור בתורת המוזיקה) - 47-110 - 2.5 נ"ז
- 6 קבוצת ביצוע - 0.5 נ"ז

פסיכולוגיה (ב)

(עדכון נכון ל-10.11.10 ע"י פרופ' דורית אמיר):

- 1 מבוא לפסיכולוגיה - 60-101 - 1 נ"ז (סמסטר אחד) - 30 ש"ש
- 2 פסיכולוגיה התפתחותית - 60-107 - 2 נ"ז (שנתי) - 60 ש"ש
- 3 תיאוריות באישיות - 60-212 - 1 נ"ז (סמסטר אחד) - 30 ש"ש
- 4 פסיכולוגיה אבנורמלית - 60-305 / (פסיכופתולוגיה) - 2 נ"ז (שנתי) - 60 ש"ש
- 5 פסיכופיזיולוגיה - 47-012 - 1 נ"ז (סמסטר אחד) - 30 ש"ש
- 6 סטטיסטיקה - 47-013 - 1 נ"ז (סמסטר אחד) - 30 ש"ש
- 7 שיטות מחקר - 47-011 - 1 נ"ז (סמסטר אחד) - 30 ש"ש

ההשלמות יכולות להתבצע בכל אחת מהאוניברסיטאות והמכללות האקדמיות המוכרות ע"י המועצה להשכלה גבוהה (מל"ג).

דרישות אקדמיות של התכנית:

א. ידיעת השפה האנגלית ברמה תואמת לתואר שני (חובה ללמוד בשנת הלימודים הראשונה), או עמידה בבחינה המקנה פטור (הבחינה ניתנת במחלקה למוזיקה אחת לשנה, בסוף שנת הלימודים).

ב. כתיבת שלוש עבודות סמינריוניות במהלך שתי שנות הלימוד.

ג. עבודה מעשית של 10-12 שעות שבועיות (ש"ש) בשנה הראשונה ו- 10-12 ש"ש בשנה השנייה ללימודים.

בכל מקום של עבודה מעשית הסטודנט חייב להשתתף בפעילות שוטפת הנערכת במקום בנוסף לעבודתו הקלינית. פעילות זו כוללת השתתפות בקורסים תיאורטיים, סמינרים טיפוליים, ישיבות צוות והדרכות.
ד. בחינת גמר.

הקורסים:

מסלול ב', ללא תיזה 47-509, 30 נ.ז.

שם קורס	נ.ז.	ש"ש	מס. קורס
פתוח קול - תרפיה	1	2-0	104
מיומנויות מוזיקליות ורפרטואר	1	2-0	700
קבוצת תרפיה במוזיקה-שנה ב'	1	2-2	702
אלתור קליני - שנה ב' - תרגיל	0.5	2-0	703
סמינר לתיאורי מקרה	1	2-0	714
אלתור ווקלי ותיפוף - תרגיל	1	2-2	721
מודלים תיאורטיים ומחקריים בתב"מ	1	2-0	725
תרפיה - הדרכה קלינית (2-2)	0	0-0	732
רגשות ודמיון בתפיסה העצמית ובהבעה במוזיקה	1	2-0	743
מבחן מ.א.	0	0-0	763
מבוא לתרפיה במוזיקה	1	0-2	807
פרקטיקום א' - סמינר דידיקטי	1	2-2	808
תרפיה במוזיקה - תיאוריות ושיטות	2	2-2	813
עבודה מעשית - שנה א' (10-12 שעות)	1	1-1	818
אלתור פסנתר - תרגיל	1	2-2	819
שיטות מחקר 1	1	0-2	820
תורת הראיון הטיפולי	1	0-2	832
גישות בפסיכותרפיה	2	2-2	833
קבוצת תרפיה במוזיקה - שנה א'	1	2-2	834
שילוב תנועה בטיפול במוזיקה	1	2-2	835
פסיכולוגיה של המוזיקה	1	0-2	836
עבודה מעשית - שנה ב' - (10-12 שעות)	2	2-2	837
תהליכים קבוצתיים בתרפיה במוזיקה	1	2-2	842
פסיכופתולוגיה	2	2-2	845
פרקטיקום ב'	2	2-2	846
הדרכת הורים - תרפיה	0.5	0-2	883
תיאוריות בפסיכותרפיה והקשרן לתרפיה במוזיקה	1	0-2	890
סמינר מחלקתי	1	1-1	900
	30 נ.ז.	38 ש"ש	סה"כ

2. המסלול הקליני – 13 נ"ז (47-510)

המסלול מיועד לכל מי שגמר את לימודיו באחד מהמוסדות להכשרת תרפיסטים במוסיקה והינו בעל תעודה (דיפלומה) בתרפיה במוזיקה. משך הלימודים: שנתיים, יום בשבוע.

תנאי קבלה*

- א. יתקבלו מועמדים בעלי תעודה בתרפיה במוזיקה ובעלי תואר ראשון במוסיקה/ מוזיקולוגיה ופסיכולוגיה, בממוצע ציונים של 80% ומעלה.*
- ב. ידע בנגינת פסנתר ברמה של חמש שנים ומעלה וידע בנגינה בכלי נוסף (נשיפה, הקשה, מיתר) ברמה של שלוש שנים לפחות.
- ג. ראיון אישי (כולל נגינה) עם ועדת קבלה מקצועית. הראיון בודק התאמה אישיותית למקצוע ויכולת ביצועית בנגינה ובאלתור בפסנתר ובכלי נוסף. דפי מידע על הראיון נמצאים במזכירות המחלקה למוזיקה.
- ד. מילוי שאלון אישי.
- ה. שני מכתבי המלצה.

דרישות אקדמיות של התכנית:

- א. ידיעת השפה האנגלית ברמה תואמת לתואר שני (חובה ללמוד בשנת הלימודים הראשונה), או עמידה בבחינה המקנה פטור (הבחינה ניתנת במחלקה למוזיקה אחת לשנה, בסוף שנת הלימודים).
- ב. כתיבת שלוש עבודות סמינריוניות במהלך שתי שנות הלימוד.
- ג. בחינת גמר.

* במידה והמועמד הינו בעל תואר ראשון במקצועות אחרים מהאמור לעיל, ידרש לעשות השלמות במוזיקה ו/או פסיכולוגיה לפי תכנית אישית שתיקבע לו.

לבעלי דיפלומה (תעודה) בתרפיה במוזיקה, 47-510, 13.נ.ז.

שם קורס	נ.ז.	ש"ש	מס. קורס
אלתור קליני (לבעלי תעודה) - תרגיל	0.5	2-0	703
סמינר לתיאורי מקרה (לבעלי תעודה)	1	2-0	714
אלתור ווקאלי וטיפוף - תרגיל	1	2-2	721
משמעות המוזיקה בטיפול ובהדרכה	2	2-2	722
מודלים תיאורטיים ומחקריים בתב"מ	1	2-0	725
רגשות ודמיון בתפיסה העצמית ובהבעה במוזיקה	1	2-0	743
מבחן מ.א.	0	0-0	763
שיטות מחקר 1	1	0-2	820
תורת הראיון הטיפולי	1	0-2	832
פסיכולוגיה של המוזיקה	1	0-2	836
הדרכת הורים - תרפיה	0.5	0-2	883
הדרכה על הדרכה (0 שכ"ל) קורס בחירה באישור המרצה	0	2-0	888
תיאוריות בפסיכותרפיה והקשרן לתב"מ	1	0-2	890
סמינר מחלקתי	1	1-1	900
בחירה	1	0-2	-----
	13 נ.ז.	16 ש"ש	

3. המסלול הקליני – 7 נ"ז (47-511)

המסלול מיועד לבוגרי אוני' בר אילן במגמת תרפיה במוזיקה בעלי דיפלומה שסיימו את לימודיהם אחרי 1994.

פירוט הקורסים:

לבעלי דיפלומה (תעודה) (שסיימו אחרי 1994) מבר אילן 47-511, 7.נ.ז.

שם קורס	נ.ז.	ש"ש	מס. קורס
סמינר לתיאורי מקרה (לבעלי תעודה) או קורס בחירה	1	2-0	714
משמעות המוזיקה בטיפול ובהדרכה	2	2-2	722
מודלים תיאורטיים ומחקריים בתב"מ	1	2-0	725
רגשות ודמיון בתפיסה העצמית ובהבעה במוזיקה	1	2-0	743
מבחן מ.א.	0	0-0	763
שיטות מחקר 1	1	0-2	820
הדרכה על הדרכה (0 שכ"ל) קורס בחירה באישור המרצה	0	2-0	888
סמינר מחלקתי	1	1-1	900
	7 נ.ז.	8 ש"ש	

הערה: התלמידים שסיימו לפני 1994 באוניברסיטת בר-אילן יהיו חייבים במסלול 510 לבעלי דיפלומה, 13 נ.ז.

מסלול מחקרי - מסלול א' עם תיזה (409-47)

מיועד לתרפיסטים במוזיקה שמעוניינים במחקר.

מטרת המסלול:

פיתוח המחקר התיאורטי והיישומי בשדות עיקריים בתרפיה במוזיקה: מוזיקה ורפואה, פסיכולוגיה של המוזיקה, פסיכותרפיה באמצעות מוזיקה תרפיה במוזיקה בחינוך המיוחד ותרפיה במוזיקה בקהילה.

תנאי קבלה:

א. יכולים להגיש מועמדות תרפיסטים במוזיקה בעלי הכישורים הבאים:

- תואר ראשון במוזיקה ופסיכולוגיה* עם ממוצע ציונים משוקלל של 80 ומעלה.
- ניסיון קליני של שלוש שנים לפחות.
- יכולת נגינה בפסנתר ברמה של חמש שנים ומעלה ובכלי נוסף (נשיפה, הקשה, מיתר וכו') ברמה של שלוש שנים לפחות.
- ב. ראיון אישי (כולל נגינה) עם ועדת קבלה מקצועית. הראיון בודק התאמה אישיותית למקצוע ויכולת ביצועית בנגינה ובאלתור בפסנתר ובכלי נוסף. דפים המפרטים את הדרישות המלאות לראיון ניתן לקבל במזכירות החוג.
- ג. יכולת כתיבה ומחקר. יש להביא לראיון עבודה שנכתבה על ידי המועמד/ת, בהיקף של עבודה סמינריונית ואשר מביאה לדעתו לידי ביטוי את יכולות הכתיבה והמחקר.

דרישות אקדמיות של התכנית:

- 14 נ"ז.
- ידיעת השפה האנגלית ברמה תואמת לתואר שני (חובה ללמוד בשנת הלימודים הראשונה), או עמידה בבחינה המקנה פטור (הבחינה ניתנת במחלקה למוזיקה אחת לשנה, בסוף שנת הלימודים).
- כתיבת שלוש עבודות סמינריוניות במשך שתי שנות הלימוד.
- כתיבת עבודת תזה.

* ראה תנאי קבלה א' בעמ' 5.

מסלול א', מחקרי 47-409 החל מ – תשס"ה, 14 נ.ז.

שם הקורס	נ.ז.	ש"ש	מס. קורס
אלתור קליני (לבעלי תעודה) - תרגיל	0.5	2-0	703
סמינר לתיאורי מקרה (לבעלי תעודה)	1	2-0	714
אלתור ווקאלי וטיפוף – תרגיל	1	2-2	721
משמעות המוזיקה בטיפול ובהדרכה	2	2-2	722
מודלים תיאורטיים ומחקריים בתב"מ	1	2-0	725
רגשות ודמיון בתפיסה העצמית ובהבעה במוזיקה	1	2-0	743
הגנת תיזה	0	0-0	762
שיטות מחקר 1	1	0-2	820
שיטות מחקר 2	1	2-0	822
תורת הראיון הטיפולי	1	0-2	832
פסיכולוגיה של המוזיקה	1	0-2	836
הדרכת הורים – תרפיה	0.5	0-2	883
הדרכה על הדרכה (0 שכ"ל) קורס בחירה באישור המרצה	0	2-0	888
תיאוריות בפסיכותרפיה והקשרן לתב"מ	1	0-2	890
סמינר מחלקתי	1	1-1	900
סמינר לכתיבת עבודת מחקר	1	2-0	909
	14 נ.ז.	17 ש"ש	

שכר לימוד לתואר

30 נ.ז. – תלמידים חדשים – 200%

13 נ.ז. – בעלי דיפלומה (תעודה) בתרפיה במוזיקה – 200%

7 נ.ז. – בעלי דיפלומה (תעודה) מבר-אילן אחרי 1994 – 100%

14 נ.ז. – מסלול מחקרי – 200%

לבירורים נוספים: נא לפנות למחלקה למוזיקה, טלפון 03 5318405; 03 5318623

להרשמה: נא לפנות לוועדה לתואר שני.